UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

SVMMARIVM.

Subſtitutio an facta ſit in hæreditate, an vero in ſuitate differt.
Subſtitutio facta, ſi inſtitutus prędeceſſerit teſtatori, quomodo valeat, & ꝙ valeat, vt vulgaris expreſſa ſingulariter nu 9.
Pupillaris non fit filijs inſtitutis puberibus, nec ſub conditione, ſi ipſi prædecederēt teſtatori abſq; liberis, & quādo facta impuberibus locum habeat, & quomodo euaneſcat.
Fideicommiſſaria ad hac, vt valeat, effectumq; ſortiatur, quid requiratur, & quomodo ea euaneſcat.
Subſtitutio fideicommiſſaria etiam ad pias cauſas expirat, grauato decedente, adhuc viuo teſtatore.
Subſtitutio fideicōmiſſaria limitata ad certum tempus locū ultra id tempus non habet.
Verba de ſtilo notariorum impertinenter appoſita nihil operant̄ cum tenus ius illis reſiſtit.
Subſtitutio fideico. quomodo habere poſſit effectum, ſi grauatus teſtatori prædeceſſerit.
Vulgaris ſubſtitutionis effectus quis ſit.
Vulgaris expreſſa in vno caſu ſingulari ad alium, qui ſit de natura vulgaris, ex legis diſpoſitione, & ex coniecturata teſtatoris non extenditur.
L. Quæ ſeuerinam ff. de cond. & demon. declaratur.
Pœna non committitur, niſi quis ſit in mora faciendi.
Subſtitutio vulgaris quādo de caſu ad caſum extendatur, & quādo non.
15 *Subſtitutio facta ſub conditione, ſi poſthumus natus nō fuerit, extenditur ad caſum, quo natus fuerit, & mortuus.*
16 *Subſtitutio vulgaris facta in vno caſu extendi poteſt ad caſum alterius ſubſtitutionis, quæ ſit alterius ſpeciei: idem in pupillari, & num. 18.*
Coniectoris in vltimis voluntatibus præcipuè in fideicommiſſis dominatur omnibus.
Subſtitutus pupillo pupillariter ex tacita vulgari admittitur, ſi pupillus viuo teſtatore decedat.
Subſtitutio fideicommiſſaria ad directam trahitur, & econtra ex mente præſumpta teſtatotis. Contra nu. 37.
Fideicommiſſum conditionale ante euentum conditionis non trāſmittitur.
Inſtitutio, vel ſubſtitutio ad perſonas non expreſſas non extenditur.
Subſtitutio ſi facta ſit filijs inſtitutis præcedentibus teſtatori de liberis ipſorum prædecedentium in ſtirpes, & non in capita, liberi dicuntur ſubſtituti parentibus eorum tantum, & non patruis.
Subſtitutio facta ſub conditione vnius temporis expreſsè ad caſū alterius non extenditur, & nu. 30.
Subſtitutio, & maximè vulgaris expreſsè facta in vno caſu qn̄ ad alium ſimilem extendatur, & qn̄ non, & num. 28. & 29.
Subſtitutio non extenditur de perſona ad perſonam.
Subſtitutio facta ſub vna conditione neceſſaria ad actum, ſeu effectum actus extēditur ad caſum ſimilem, qui ſit de natura ſubſtitutionis, non autem ad diſſimilem, & cōtrarium: ſecus in ſubſtitutione facta ſub conditione voluntaria.
Conditio, ſi prædeceſſerit teſtatori cum liberis, vel ſine liberis ſub ſtitutioni maximè vulgari adiecta eſt voluntaria, non autem neceſſaria.
Subſtitutio facta in vno caſu nunquam ad oppoſitum, & penitus diſſimilem extenditur.
31 *Caſus omiſſus habetur pro omiſſo, & quando.*
32 *Diſpoſitio non includit caſum propter ordinationem diſponentis cōpetentem, quamuis in eo maior eſſe ratio.*
33 *L. ſi filius. §. & quid ſi tantum. ff. de lib. & poſth. declaratur.*
34 *L. ſi. C. de inſti. & ſubſti. ſub condi. fac. declaratur.*
35 *Pupillaris ad vulgarem ſubſtitutionem, & econtra non per modum extenſionis, ſed comprehenſionis trahi dicitur.*
36 *Argumentum de coniecturata mente teſtatoris ab eo, ꝙ ſi de hoc cogitaſſet, vel interrogatus fuiſſet, idem diſpoſuiſſet fallax eſt, & quomodo procedat.*
38 *L. ſi mater. C. de inſti. & ſubſti. ſub cond. fac. L. mulier §. j. ff. ad Trebellia.* } *declarantur.*
39 *L. ſi. C. de poſthu. hære. inſtit. L. commodiſſime. ff. de lib. & poſth.* } *declarantur.*
40 *Clauſula codicillaris, quid, & quando operetur.*

EPITOME.

SVBSTITVTIO facta hoc modo, & ſi cōtingeret aliquem, vel aliquos ex ſuis filijs præcedere ipſi teſtatori ſine liberis, vel cū liberis, prædictis ſuperſtitē, vel ſuperſtites ex eis, & præcedētis, vel prædecētiū liberos ſuperſtites inſtituit, & ſubſtituit vulgariter pupillariter, & per fideicōmiſſum, ꝙ ſolum tanquā vulgaris valere poſſit, Et ad caſū, quo poſt mortē teſtatoris aliqs ex filijs deceſſiſſet, nō extendat̄, hic oſtendit̄.

CASVS CONSILII.

EGREGIVS vir quondā Bartholomæ⁹ de Mondinis ſuū vltimū ꝯdidit eulogium in quo inter alia ſibi hr̄des vniuerſales īſtituit Frāciſcū, Iacobū, & dn̄m Feliſiū ipſi⁹ filios legitimos, & naturales; & ſi contigeret aliquem vel aliquos ex ipſis ſuis filijs forte prædecedere ipſi teſtatori ſine liberis maſculis, legitimis, & naturalibus, & ex legitimo matrimonio procreatis, aut cū liberis maſculis prædictis, ſuperſtitē, ſeu ſuperſtites ex eis, & prædecedētis, vel prędecedētiū liberos legitimos, & naturales vt ſupra ſuperſtites ex prædecedēte, vel prædecedentibus inſtituit, & ſubſtituit vulgariter, pupillariter, & per fideicōmiſſum æquis portionibus inter eos in ſtirpes tn̄, & non in capita; & alia pluras diſpoſuit etiam in dicto ſuo teſtō: demū dictus teſtator vltimum ſuū clauſit diem relictis, & ſuperſtitibus poſt ſe oībus prænominatis eius filijs, vt ſupra, īſtitutis, videlicet, Franciſco, Iacobo, & dn̄o Feliſio, qui oēs hæreditati paternæ ſe immiſcuerunt, & pro hr̄dibus in ea ſe geſſerūt: deinde Iacobus, & Feliſius deceſſerūt ſuperſtitibus pluribus filijs legitimis, & naturalibus ex legitimo matrimonio, videlicet Iacob⁹ ſuperſtitibus Ioāne, Bartholomæo, Petro, Bernardino, Alexandro, & Vincentio, Feliſius vero, ſuperſtitibus Mondino, Laurētio, Hieronymo, & Iacobo. Deinde dictus Frāciſc⁹ vnus ex prænominatis filijs dicti Bartholomęi teſtatoris ab hac vita receſſit, nullis relictis ex ſe liberis legitimis, & naturalib⁹ ex legitimo matrimonio, ſuo prius ꝯdito teſtō, in quo inter reliqua in illo diſpoſita ſuos ſibi hr̄des vniuerſales inſtituit, & eſſe voluit præfatos Ioannē, Bartholomæū, Petrū, Bernardinū, Alexādrū, & Vincentiū fratres, & filios olim dicti Iacobi, Excluſis Mondino, Laurentio, Hieronymo, & Iacobo fratribus, & filijs dicti Feliſij. Vnde ortæ fuerunt lites, qōnes, & dr̄iæ ſuper bonis, & hr̄ditate dicti Frāciſci, qm̄ Mondinus, & fratres filij olim dicti Feliſij dicūt bona illa pro parte ad ipſos ſpectare, & ꝑtinere vigore ſubſtitutionis factæ per dictū olim Bartholomæū primū teſtatorē, de qua ſupra propterea ꝗa euenit caſus, & adimpleta eſt ꝯditio fideicōmiſſi, cū dictus Frāciſcus deceſſerit abſque liberis legitimis, & naturalibus ex legitimo matrimonio, Ioāne, & fratribus iſtud ex aduerſo negātibus, propterea quia non venit caſus ſubſtitutionis, cū defecerit eius cōditio: quærit̄, ꝗd iuris.

CONSILIVM LXIII.

EX themate propoſito de pluribus ꝯtingit dubitari, Primo qualis fuerit virtus ſubſtitutionis factæ per dictū Bartholomæū, Secūdo, an ſubſtitutio facta in caſu, quo cōtingeret

tingeret aliquē, vel aliquos ex ſuis filijs īſtitutis prędecedere ipſi teſtatori abſque filijs maſculis legitimis,
& naturalibus extēdatur ad caſum, quo aliquis ex dictis filijs inſtitutis deceſſerit poſt mortem teſtatoris
abſque liberis maſculis, vt ſupra. ¶ Capio primū dubium, in quo concludo, ꝙ hæc ſubſtitutio verificari
potuit in vulgari ſubſtitutione, non autem in pupillari, nec in fideicōmiſſaria: Et præmitto, quod ſubſtitutio de qua in prima parte teſtī in verſ. & ſi contigerit
vſque ac verſi. ſin autē aliquo &c. duas in effectu cōtinet ſubſtitutiones, primā in hęreditate, quia facta fuit
filio, ſeu filijs prædecentibus ipſi teſtatori abſque liberis de filijs alijs ſuperſtitibus, & ſuperuiuentibus, aliā,
quæ facta fuit in ſuitate ſm prouiſionē galli, ſeu legis velleiæ iuxta q̄ habent in l. Gallus in prin. & in §. nunc
de lege cum ſequen. ff. de libe. & poſth.; & hęc ſecūda facta fuit filijs prædecedētibus viuo teſtatore cū libe
1 ris dę ipſis liberis prædecedētiū: † Quę ſubſtitutiones
inter differūt, vt p Bar. & alios in d. l. Gallus in §. & qd
ſi tm̄, & in l. ſi mater in fi. & ibi Pau. de Caſ. ff. de vulg.
& pupi. & in caſu noſtro agitur de ſubſtitutione facta
in hæreditate, & non in ſuitate, quia euenit eius caſus
nam Franciſcus filius inſtitutus deceſſit poſt obitū te
2 ſtatoris abſque liberis maſculis. ¶ His ſtantibus, † vr̄
indubitanter de iure veriſſimū, qd ſubſtitutio, de qua
in d. verſi. & ſi contigerit vſque ad verſi. ſin autē ex aliquo non potuerit valere vt pupillaris, nec etiā vt fidei
3 cōmiſſaria. † vt pupillaris enim nō potuit habere effectū in primis quia facta fuit filijs inſtitutis puberibus,
vt in l. in pupillari, & in l. j. ff. de vulg. & pup. & inſt. eo.
in prin. ſecūdo qa facta fuit filijs inſtitutis, ſi prædecederēt ipſi teſtatori abſq; liberis, & cōſequenter illis filijs, q nō poſſunt eſſe hęredes, nec adire hæreditatem
ſeu illi ſe immiſcere, cū ſuperſtitis, & viuentis nulla ſit
hr̄ditas, nec adiri poſſit l. q ſuperſtitis, l. qui hr̄ditatē, l.
neminē, cum ſim. ibi no. ff. de acq. hęr. & pupillaris facta filijs impuberibus inſtitutis ita demū habet locū,
ſi filij inſtituti ſint hęres alioquin ſubſtitutus admitteretur ex vulgari tacita, & non ex pupillari, vt inſtit. de
pupill. ſubſt. in prin. & l. nam hoc iure in prin. de vulg.
& pup. Præterea ſubſtitutio pupillaris euaneſcit, ſi filius, cui facta fuit, effectus ſit ſui iuris viuo teſtatore l.
cohærędi §. cū filiæ, & ibi doct. ff. de vulg. & pupi. ergo
magis dicetur euaneſcere, ſi filius inſtitutus prædecedat teſtatori cū mors oīa ſoluat §. de inceps in authē.
de nuptijs colla. 4 An autē tūc poſſit valere, vt vulgaris tacita, & ſic teſtm̄ poſſit aſſumere vires à tacita,
vulgari nō eſt materia nr̄a, ſed de hoc latè ponit Bart.
in pluribus locis. & præſertim in l. j. in 8. colu. ibi vlterius quęro de vulg. & pup. & p Imo. ī c. Raynuſius extra de teſt. & forte infra vnū verbum de hoc tāgetur:
4 † Nec etiā vt fideicōmiſſaria potuit ſortiri effectū, qa
vt præſuppoſui, ſubſtitutio, de qua quæritur facta fuit
in hæreditate, ergo ad hoc, vt potuerit valere fideicōmiſſaria, neceſſe erat, ꝙ per filiū, cui facta fuit, potuerit hæreditas adiri, quia fideicōmiſſaria effectū habere non pōt, niſi adita fuerit hęreditas per grauatum l.
cohæredi §. cum filię ff. de vulg. & pup. l. quia poterat,
l. ille à quo §. ſi in teſtō ff. ad Trebel. Bar. in l. quamdiu
l'ultima ff. de acq. hæred. & in l. j. in 8. col. ff. de vulg. &
pupill. & habetur per Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de
teſtamen. in §. j. in vlti. addi. magna poſt medium ibi.
item ſi dicatur dictam ſubſtitutionē fideicommiſſariam &c. & dicit Ioan. dę Imo. in d. c. Raynutius in 38.
col. ꝙ ſubſtitutio fideicōmiſſaria non pōt habere effectum, qn̄ inſtitutus grauatus decederet ante aditam
hæreditatem, vel antequā fieret iuſſus hæredi de adeūdo, facit l. vnica §. his ita cum gl. C. de cad. toll. & glo.
in l. Lucius de vulg. & pup. quam ad hoc allegat Bar.
in d. l. j. in 2. colu. & dicit, ꝙ compendioſa comprehēdit fideicommiſſariam, ſi hęreditas fuit adita & vulgarem, ſi non fuit adita. Hinc dicimus, ꝙ ſi inſtitutus hæredis non valeat, ſeu effectum habere nō poſſit, fidei
commiſſaria euaneſcit. d. l. cohæredi §. cū filiæ. & ibi
Alex. & cæteri, & dn̄s meus Sozi. in conſi. 117. in 2. &
3. col. & in conſi. 140. in j. col. in antiquis dicit, ſubſtitutionem fideicōmiſſariā expirare nō adita hæreditate.
5 ¶ Præterea. † Quando grauatus deceſſit viuo teſtatore, expirat ſubſtitutio fideicōmiſſaria ēt facta ad pias
cauſas l. tractabatur ff. de mili. teſta. Ro. in repet.
ſimiliter in 20. ſpeciali vltimarū voluntatū C. ad l. Fal.
& habetur per Imol. in c. cū tibi de teſta. & per Ant.
Barb. in rep. rub. de teſta. in 21. limi. quaſi circa illius fi
nem: ergo ſubſtitutio facta, ſi inſtitutus prædeceſſerit
ipſi teſtatori, non pōt valere, vt fideicōmiſſaria, qa ante mortē teſtatoris nō pōt adiri hæreditas, nec
hæreditas dici pōt, nec inſtitutus cogi pōt adire, nec
illi fieri iuſſus de adeundo d. l. qui ſuperſtitis, & ſup
poterat, & eſt bonus tex. in l. non iuſtam C. ad Treb.
6 item quia † ſubſtitutio fideicommiſſaria limitata ad
certū tp̄s non habet locū vltra illud tp̄s, Bar. in l. cen
turio in 3. q. principali verſi. quæro vtrum ſubſtitutio
ff. de vulg. & pupil. Bal. in l. precibus C. de impub. &
cart. in verſi. vnde ēt animaduertitur, & facit tex. in l.
peto §. mater ff. de leg. 2. ¶ Nec aduerſantur verba illa poſita in teſtō vulgariter pupillariter, & per fideicō
7 miſſum, † qm̄ fuerunt verba notarij, & nō teſtatoris
conſueta apponi in teſtamentis ex quodam ſtilo notariorū, qui qn̄que illa ex quadam imperitia impertinēter, & extra propoſitum apponunt in teſtamentis
ſicut & alias plures clauſulas opponunt impertinēter
& ideò quatenus ius, & ratio illis reſiſtit, directa verba
nihil operantur, nec ſuper illis fieri debet fundamentum, vt in ſimili dicit Bal. in l. quoties, C. de hære. inſti.
Bar. in l. j. ff. de iur. codicil. Abb. poſt do. Ant. in c. cum
contingat, & in c. quintauallis de iureiur. q autē hęc
verba in caſu noſtro fuerint impertinentia, & impru
dente poſita, dum dicitur pupillariter, & per fideicō
miſſum, ex prædictis conſtat, quia illa in caſu noſtro
8 nullo modo verificari poſſunt. ¶ † Non obſtantibus
per Pau. de Caſt. in conſi. 388. alias. 280. incip. quæritur
vtrum &c. qui vr̄ expreſsè ſentire, ꝙ ſubſtitutio fidei
cōmiſſaria poſſit habere effectum, ēt ſi grauatus prædeceſſerit ipſi teſtatori per plura, quæ allegat, & maximè per tex. in l. ſi ab eo. ff. de vſufr. lega. & in l. vnica §.
cū triplici, iuncto §. pro ſecundo C. de cad. toll. qm̄ vt
ex iuribus allegatis per eū colligitur, illud pōt eſſe verū in ſubſtitutione fideicōmiſſaria rei ſingularis, non
autē in ſubſtitutione fideicōmiſſaria vniuerſali hæreditatis, vel eius quotæ alioquin Pau. de Caſt. male loqueretur ex præmiſſis probatur. ¶ † Quod autem hęc
9 ſubſtitutio potuerit valere vt vulgaris, nedum colligitur ex illis verbis vulgariter, quæ poſſunt verificari in
caſu noſtro, ſed ēt conſiderato caſu ſeu conſiderata
cōditione, ſub quo, ſeu ſub qua facta fuit ſubſtitutio
hic. n. caſus ſi filius, ſeu ſi aliquis ex filijs prædeceſſerit
ipſi teſtatori, q̄ verba nihil aliud ſignificāt, q̄ ſi inſtitutus decedat, & moriat̄ viuo teſtatore, dr̄ eſſe vnus ex
caſibus ſubſtitutionis vulgaris expreſſæ, quæ ſic facta
dr̄ expreſſa ſingulariter, vt colligit̄ ex ijs, quæ voluit
Bar. in d. l. j. de vulga. & pup. in 2. & 3. col. & ibi Ang. &
per Imo. in d. c. Raynutius in materia vulgaris, & probatur in l. Gallus in prin. & in §. quidam recte, & per
totā legē ff. de lib. & poſth. & ibi doc. cōiter, l. ſi mater
in fi. et ibi Bar. ff. de vulg. et pup. l. thais §. ſplēdophoros
ff. de fideicom. liberi. et ibi Bar. l. j. §. pro ſecūdo C. de
cad. toll. Bar. in l. ſi pater filium, et ibi Ale. in 23. col. de
vulg. et pup. Bar. in conſi. 57. incip. Annacellus, Bal. in
l. fi. C. de inſt. et ſubſti. ſub cond. fact. et per Alex. in
10 188. in 2. vol. in 2. dubio, in 3. col. † effectus enim ſub

ſtitutio

ſtitutionis vulgaris ē, vt ſubſtitutus admittat̄, ſi inſtitu
tus cui ſubſtitutio facta fuit, nō ſit hæres, vel aliū hr̄-
dē nō fecerit, vt l.cū proponas.C.de hæred.inſt.§.fin.
inſt.de vulg.ſubſt.l.ſi paterfamilias Titiū.ff.de hęred.
inſt.& declarat Bart.ī d.l.j.in 4.q.princip.ff.de vulg.&
pupill.Nō eſſe autē hr̄dem, contingere pōt, vel qa no
vult, vel qa non poſsit, vt quia ſit morte p̄uentus, quod
etiā pōt, ēt ſi p̄decedat teſtatori, vt in d.l.cū proponas
& Bal.in verſi.vlt.ſcias &c.ideq́; atteſtat̄ Pau.de Caſt.
in conſi.13.incip.ſuper hoc dubio in pen.col. & Petr.
de Anchar.in conſi.357.incip.ex ſerie in 2. col.ibi ter
tio, qa penes me hoc primū dubium non habet dif-
ficultatē, & tota vis p̄ſentis cōſultationis depēdet à ſe-
cundo, ideò circa hoc aliter nō me inuolo.¶ Sed ꝯde-
ſcendo ad ſm dubiū, in quo vr̄ prima ꝯſideratione di
cendū, ꝙ liberi tàm Feliſij, q̄ Iacobi dicātur vocati ex
ſubſtitutione, de qua ſupra in themate, ad bona Fran
ciſci mortui ſine liberis, & hoc multis iurib⁹, rationi-
bus & auctoritatibus: & in primis, qa, vt ſupra cōclu-
ſum fuit, ſubſtitutio facta per Bartholomęū teſtatorē
in caſu vulgaris valere potuit, & in caſu vulgaris dūta
12 xat potuit verificari, † ergo ſequit̄, ꝙ facta, & expreſ
ſa in vno caſu ſingulari pōt extēdi ex legis diſpoſitio-
ne, & coniecturata mēte teſtatoris ad aliū caſum, qui
ſit de natura vulgaris, vt eſt tex.in l.gallus. §. & quid ſi
tantum.ff.de liber.& poſth.& ibi Bar.& omnes, & la-
tè per Bar.in d.l.j. de vulg. & pupill. vbi ſubſtitutio fa-
cta in caſu, ſi filius inſtitutus deceſſerit, viuo teſtatore,
extenditur ad alium caſum, in quo inſtitutus non ſit
hæres, ergo in caſu noſtro ſubſtitutio, ſi aliquis ex fi-
lijs inſtitutis prædeceſſerit ipſi teſtatori, debet exten-
di ad caſum, quo deceſſerit poſt mortem teſtatoris, &
ita per aliquos reprobatur Ang.in l.j.ff.de vulga. &
in l.quamdiu l'ultima.ff.de acqui.hęred.& in
l.ſi mater in fi.ff.de vulg. & pupill. qui ſenſit cōtrariū,
videlicet, ꝙ ſubſtitutio vulgaris facta, ſi inſtitut⁹ deceſ-
ſerit viuo teſtatore, non extēdatur ad caſum, quo de-
ceſſerit poſt mortem non adita hæreditate, quia & ſi
vulgaris facta in vna ſpecie vulgaris, videlicet, ſi hęres
eſſe non poſsit, extendatur ad aliam ſpeciē vulgaris,
videlicet, ſi hæres eſſe nolit, vel è contra, d.l.cum ꝓpo-
nas, ſecundū quod habetur per Bar.in d.l.j.de vulg.
& pupilla. tamen ſubſtitutio vulgaris facta in vno ca-
ſu ſingulari non extenditur ad alium caſum, quia illū
ſolum videtur elegiſſe tantummodo teſtator, & alle
gat tex.in l.pater ſeuerinam de condit.& demonſtra.
& ibi dicit ſe conſuluiſſe Florentiæ: q̄ opinio Ang. vi
detur confundi per tex.in d.l.gallus.§.& quid ſi tantū,
& etiam in l.fi.C.de inſtitu. & ſubſtitu.ſub cond. fact.
vbi expreſſa in vno caſu ſingulari extenditur ad aliū
caſum, & facit text.in l.mulier §.j.ff. ad trebell. & in l.
ſi mater C.de inſt.& ſubſt.ſub cond.fact.¶ Nec obſtat
text.in d.l.pater ſeuerinam, † quoniā loquitur in ſub-
ſtitutione vulgari facta in legatis, ſecus in ſubſtitutio-
ne vulgari facta in hæreditate ſecundum Rayn.in tra-
ctatu ſuo ſubſtitutionum, vt refert Imo.in d.c. ra ynuti⁹
in 5.col.& ipſe hoc ſequitur in d.l. pater ſeuerinam,
quia fauorabilior eſt inſtitutio, quàm legatum, vt ibi
per Imol. Vel ille text. procedit, vt fuit de mente Bar.
in d.l.pater, vt plenius refert do. meus Sozin. in d.l.j.
in 2.quæſt.prin.in prima limitatione, & Pau.de Caſt.
in d.l.pater ſeuerinam, in caſu, quo non fuit facta ſub
ſtitutio, quia tunc procederet text.in d.§.& quid ſi tā-
tum, & ſimil. ſed tranſlatio legati in pœnam, ſi filia
noluerit nubere Elio Philippo, nam tunc non extendi-
tur tranſlatio legati ad caſum, quo non poſſet nube-
re, vt quia deceſsiſſet in pupillari ætate, quoniam vbi
non eſt delictum, ſeu culpa, non poteſt eſſe pœna l.
aliud eſt fraus ff. de verbo. ſignificat. Vel ſecundum
do. meum Sozin.in d.l.j.in 2.quęſt.principa.in caſu d.
l.pater ſeuerinā facta fuit diſpoſitio, ſeu trāſlatio per
verba generalia apta cōprehendere ex eorū generali
tate tàm caſum voluntatis, q̄ impotentię, nam fuit ex
preſſa conditio illa, ſi nō nupſerit, ſed ideò ibi cōpræ-
henditur duntaxat caſus noluntatis, & non impoten-
tiæ, quoniā diſpoſitio, ſeu trāſlatio in pœnā incœpit
13 à præcedenti diſpoſitione, † quo caſu diſpoſitio, ſeu
pœna non cōmittitur, niſi quis ſit in mora faciēdi, vt
l.ſi pœnā ff.quando dies legat ced.Barto.in l. ita ſtipu
latus la grande in 6.q.ff.de verb.obligat.mora autem
in faciendo non cōmittitur, niſi ex capite nolūtatis,
non autem ex capite impotētiæ, vt per Barto.in l.con
tinuus ff.de verbor.oblig.ergo nil mirum, ſi in d.l.pa
ter ſolum legatū dicitur tranſlatum in Elium Philip-
pum, ſi ſeuerina voluerit nubere, non autem ſi nō po
tuerit, quæ declaratio domini mei eſt ſubtilis, ſed poſ
ſet morderi, ut tetigi in c.raynutius in materia uulga
ris de teſtamē.ubi de ītellectu d.l.pater ſeuerinā mul-
14 ta loquutus ſum: † Poſſet ēt forte dici tenēdo intelle-
ctum communem ad illū tex. (ꝙ ibi ſubſtitutio fuerit
expreſſa in caſu noluntatis, ut præſupponunt Ange.
& cæteri cōmunirer) quod ideò ibi non extenditur
ad caſum impotentiæ, qa caſus ille tam uoluntatis, q̄
impotentiæ, nō dicitur eſſe de caſibus neceſſarijs ad
ſubſtitutionem uulgarē, nec de caſibus, qui ſint de na
tura illius, prout requiritur ad hoc, ut fiat extenſio, ut
per Bar.in d.§.& quid ſi tantum, & in d.l.j.de uulga.&
pupil. nam conditio ſi non nupſerit, ſeu ſi noluerit
nubere, uel non potuetit, non dicitur de caſibus neceſ
ſarijs ad ſubſtitutionem uulgarem l. cum ꝓponas C.
de hæred.inſt.l.unica §.in primo & §.pro ſecūdo cum
ibi not.C.de cad.toll. ubi non eſſe hæredē in ſubſtitu-
tione uulgari facta in hæreditate, & nō capere, ſeu nō
conſequi legatum, uel donationem in ſubſtitutione
facta in legato, ſeu in donatione, dicitur eſſe propriè
caſus neceſſarius ad ſubſtitutionem, qui caſus diuidit
in caput impotentiæ, & noluntatis, ut in d.l.cū propo
nas, & in d.l.unica. At non nubere, hoc eſt non poſſe,
uel nolle nubere nō dicitur de caſibus neceſſarijs ad
uulgarem, ſed potius de uoluntarijs, ut ſupra, nil mi-
rum igitur, ſi uulgaris expreſſa in caſu, quo nolit nu-
bere, non extenditur ad caſum, quo non poſsit, ꝑ not.
per Bar.quem omnes ſequuntur in d.§. & quid ſi tan
tum. ¶ Secundo principaliter confirmatur hæc opi-
nio ꝑ tex.qui fortitet ſtringit in l.fi.C. de inſt. & ſubſt.
ſub cōd.fact.& habetur ꝑ gl.in l.pe.ff.de uentr.inſpic.
15 † ubi ſubſtitutio uulgaris expreſſa, & facta ſub condi-
tione, ſi poſthumus natus nō fuerit, extenditur ad ca
ſum, quo natus fuerit, & mortuus, ut ibi, ergo & facta
ſub cōditione, ſi filius inſtitut⁹ uiuo teſtatore mortu⁹
fuerit, porrigetur ad caſum, quo mortuus fuerit poſt
mortē, & ita in terminis uident̄ uelle Ioan.de Imol.in
l.ſi mater in fi.& plures alij, ut refert do.meus Soz. in
d.l.j.in 2.q.prin.qcquid dixerit Ang.in locis p̄allega-
tis, cuius opinio redditur dubitalis ex p̄dictis, ut ēt re-
fert Ale.in conſ.j. uol.j.in 5.col. quem Ang.tn̄ plures
ſequuntur, ut fuit Im.in l.quādiu l'ult.ff.de acq.hęr.&
ibi Are.Pau.de Caſ.in d.§.& qd ſi tantū, & in d. l.ſi ma
ter in fi.& ibi Bar.& Ale.in d.cōſi.j.ī 4.col.Soz. in cōſ.
77.in nouis, & in d.l.1.in 2.q.& Petr.de Anch.in cōſi.
ſtatim allegando incip.ex ſerie, & Bald.in d.l.ſi mater
16 in fin. ¶ Tertio † corroborantur prædicta per illum
tex.in d.l.fin.qui ſecundum intellectum Bart.& magis
communē probat, ꝙ ſubſtitutio uulgaris facta, & ex-
preſſa in uno caſu ſingulari, ut poſthumus natus non
fuerit, extenditur ad alium caſum ēt alterius ſubſtitu-
tionis, hoc eſt ad caſum, quo poſthumus natus fuerit,
& deceſſerit in pupillari ętate poſt aditam hęreditatē,
& ſic extenditur ad caſum pupillaris ſubſtitutionis,
quæ cōtinet caſum cōtrarium ſubſtitutioni uulgari,
& con-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

& cōſequenter ſubſtitutio vulgaris facta in vno caſu pōt extēdi ad caſum alterius ſubſtitutionis alteri⁹ ſpeciei, hoc eſt ad pupillarem, vt ibi, & è cōtra pupillaris expreſſa pōt extēdi ad ſubſtitutionē vulgarē ex coniecturata mētę teſtatoris l.nā hoc iure in prin.ff.de vulg. & pup.& ibi Bart.& facit tex.in l. quāuis C.de impub.
17 & per Imo.in d.c.raynutius.¶ Quarto † ſuadetur hoc ex coniecturata mente teſtatoris, cuius mens prædominatur in vltimis voluntatibus, & p̄cipuè in fideicō miſsis l. in cōditionibus primum locum ff. de condi. & demonſtr.l.ex facto la grande ff. de hæredibus inſt. l.3.§.conditio.ff.de adimend.leg.Hinc videmus, ſubſtitutionē fideicōmiſſariam induci ex tacita,& coniecturata mente, vt in l.Titia ſeia ff.de lega.2.& ibi Paul. de Caſt.l.cum proponebatur,& ibi Pau. de Caſt.eod. tit.& vbi manifeſtiſsimus eſt ſenſus teſtatoris, nūquā interpretatio verborū tantum pollet, vt melior ſenſu exiſtat l.pen.C.de libe. præter. & vt ſeruemus teſtatoris mentem, dicimus, ꝙ plus fuit ſcriptū, quam dictū, & ideò multum in hoc commēdatus fuit papinianus in l.cum acutiſsimi C.de fideicōmiſſ.iuncta l.cū auus ff.de cōd.& demōſtr. Vnde ſi teſtator Bartholomęus in caſu noſtro fuiſſet interrogatus, an eueniēte caſu, quo alter ex filijs ſuis inſtitutus decederet abſque liberis maſculis poſt mortem teſtatoris, & aditam hæreditatem, voluiſſet, ꝙ ſuperſtites filij, vel eorum liberi admitterentur, ſicut diſpoſuit, ꝙ altero eorum prædecedente ipſi teſtatori abſque liberis, admitterentur alij filij ſuperſtites, profectò ex coniecturata mente ſua reſpondiſſet, ꝙ ſic, ut apertè colligitur ex illis uerbis per fideicommiſſum, quę non poſſunt uerificari, niſi in caſu iſto, ut ex dictis ſupra colligitur: ergo perinde haberi debet, ac ſi iſte caſus fuiſſet expreſſus, ar. gl.in l.tale pactum ī fi.ff.de pact.ubi Bal.dicit, illud habere locum in legibus, ſtatutis, & in ultimis uoluntatibus l.Titius §.lucius ff.de libe.& poſt.& ibi Bar.diſpoſitio.n. teſtatoris facta in uno caſu porrigitur ad aliū, in quem teſtator ueriſimiliter ꝓuidiſſet, ſi de eo cogitaſſet, ut ibi dicitur, item ad caſum, in quo idem diſpoſuiſſet, ſi interrogat⁹ fuiſſet, ut ibi, & in l.nam hoc iure ff.de uulga.& pupil.& in l.fina.C.de inſti. & ſubſt. ſub condic.fact.¶ Quinto hæc opinio comprobatur
18 ratione optima, † nam pupillus, cui facta fuit ſubſtitutio pupillaris, uidelicet in caſu, quo ſit hæres, & deceſſerit in pupillari ętate iuxta tex.inſt.de pupill.ſubſt. in prī.& in l.j.ff.eo.ſi decedat viuo teſtatore, & ſic alio, & diuerſo tēpore, ſubſtitutus admittitur ex tacita vulgari, à qua teſtamentum aſſumit vires, vt per Bar.in l. j.ff.de vulg.& pupill.in fine 8. col. ibi vlterius quæro, & in l.pater filium eo.tit.& per Im.qui magis indiſtinctè loquitur in d.c.raynutius in 40. col. & conſequenter ſubſtitutio facta in vno caſu, & ſub certo tempore extenditur ad alium caſum, & ad aliud tēpus ſubſtitutionis alterius ſpeciei, quia extenditur ad caſum, quo decedat viuo teſtatore, & non adita hr̄ditate, ergo facta ſub conditione, ſi pręcedat teſtatori, & ſic hr̄ditate non adita, debet extēdi ad caſum, quo deceſſerit poſt mortem teſtatoris, & poſt aditam hæreditatem, vt cō trariorum eadem ſit diſciplina, argu.l. & ſi contra ff. de vulga. & pupill. l. inter ſtipulantem §. ſacram ff.de verb.ob.& conſequenter debet trahi ad caſum fideicō miſſariæ, quæ ſolum poſt pubertatem, & poſt aditam hæreditatem locum habere poteſt, argu.l. centurio
19 cum ibi no.ff.de vulga.& pupilla.¶ Sexto † accedat id, quod habet̄ in l.panthonius ff. de fideicommiſſ.liber.& in l.neque.n, in fi, cum l.ſequen.ff.de milit, teſt. vbi ſubſtitutio fideicommiſſaria conuertitur, ſeu trahitur ad directā vulgarem, ergo & è cōtra ex pręſumpta teſtatoris mēte vulgaris, qualis fuit ī caſu noſtro, debet conuerti, & trahi ad fideicommiſſariam ar.l.& ſi cōtra ff.de vulg.& pupil.¶Septimo ad ꝓpoſitū [illegible] me inſeruit tex.in l.ſi mater C.de inſt. & ſubſt.ſub [illegible] fact.& in l.mulier §.j.ff.ad trebell. vbi ſi mater ad [illegible] ctū, vt eius fili⁹ pleno iure hr̄ditatē cōſequat̄, inſti [illegible] rit filiū, vel ei reliquerit per fideicōmiſſum ſub [illegible] ne, ſi fuerit emācipatus à patre, ſi poſtea cōtinga[illegible] ſum filiū liberari à poteſtate patris alio modo, [illegible] morte, vel aliter, nihilominus filius cōſequitur [illegible] tatē, & fidecōmiſſum: vnde ſemp illa iura allegā[illegible] non refert, ꝙ q̄d ex æquipollentibus fiat, & ꝙ [illegible] ſio facta in vno caſu extenditur ad aliū ſibi ſimile[illegible] ¶ Vltimo pro hac opinione ego induco text.in l.[illegible] C.de poſthu.hæred.inſt.cui tamen tex.de directo [illegible] trariari videtur l.commodiſsimè ff. de liber.& poſth. nam in d.l.fin.probatur, ꝙ inſtitutio facta de [illegible] ſcituro poſt mortem trahitur ad filium natum [illegible] teſtatoris poſt factum teſtamentum, & hoc [illegible] ſumpta voluntate teſtatoris, qui ſi putaſſet [illegible] naſci in vita, oīno illū eodem modo inſtituiſſ[illegible] cendū eſt in ſimili in terminis noſtris.¶ Præmiſ[illegible] nō obſtantibus, ꝯriā ſnīam puto ꝓbabiliorē, & [illegible] veriorē: Et cōcludo, ꝙ ꝑ mortē d. Franciſci, q[illegible] ſit ſine liberis &c.poſt mortem Bartholomęi [illegible] eius patris, & poſt aditam hæreditatem, non [illegible] ſubſtitutioni factæ in teſtamento paterno, nec [illegible] cta ſubſtitutioni dicantur vocati filij, ſeu liberi [illegible] bi, & Feliſij ad bona dicti Frāciſci; ſed ſoli filij [illegible] cobi ſuccedere debeant ipſi Franciſco ex teſtam[illegible] dicti Franciſci, qui illos ſibi hæredes vniuerſales [illegible] ſtituit, excluſis filijs dicti olim Feliſij. Et ad hoc [illegible] dū plura me mouent, nam in primis cōſidero, ꝙ [illegible] tholome⁹ teſtator ſuis filijs inſtitutis ſubſtituit, [illegible] ad verſ.ſin autē ex aliquo &c.in duobus caſibus, videlicet, ſi cōtingeret aliquē, ſeu aliquos ex ipſis filijs p[illegible] cedere ipſi teſtatori abſque liberis, itē & in caſu, quo [illegible] tingeret aliquem, ſeu aliquos ex ipſis filijs præce[illegible] dere ipſi teſtatori cum liberis; & in primo caſu [illegible] tuti fuerunt alij filij ſuperſtites; in ſecundo [illegible] ſu fuerunt ſubſtituti liberi præcedentis, [illegible] dentium in ſtirpes, & non in capita, & ex [illegible] capite ſubſtitutionis filij dicti Iacobi, & Feliſij [illegible] ſunt dici vocati, nec venire valent; non enim [illegible] lari, quia teſtator pupillarem facere nō potuit, ex quo filii ſui omnes erant puberes, vt dixi ſupra: itē q̄a nō euenit eius caſus, q̄a Frāciſcus deceſsit poſt pupillarē ætatem iam in ſenio conſtitutus arg. l. in pupillari [illegible] de vulg.pup.& per Bart.in l.moribus eo.tit. Nec e[illegible] poſſunt venire ex fideicōmiſſaria, quia hæc ſubſti[illegible] tio non potuit valere, vt fideicommiſſaria, vt ſupra d[illegible] ctum fuit in primo dubio; nec etiā ex iure tranſmiſſ[illegible] & ſic ex ꝑſonis parentū ſuorū præcedētium, q̄a Iaco[illegible] bus, & Feliſius prędeceſſerūt ipſi Frāciſco grauato [illegible] te, quam veniret caſus ſubſtitutionis, hoc ē ante, [illegible] decederet Franciſcus abſque liberis, quo caſu [illegible]
20 tutio fideicōmiſſaria expirat, vt s̄.dictū eſt. † Nec [illegible] ius potuit trāſmitti ad filios hæredes, ex quo [illegible] fuerunt vocati, perierunt ante euentum caſus [illegible] ſtitutionis per ea, quæ habētur per Bar. per illum [illegible] & ibi doc.in l.cum filio ff.de leg.1.l.quidā ita in [illegible] ff.ad trebel.l.qui plures ff.de vulg.& pupil.& e[illegible] muniter approbata in l.vnica C. de his, q ante aper[illegible] tab.& ſequitur Soz.in conſ.6.in 4.col.in nouis [illegible] betur Ale.in conſ.165.in 1.col. ibi conſtat in [illegible] quinimmo maximū dubiū eſt, an fideicōmiſſum [illegible] uerſale purū nōdum reſtitutū poſsit per mortē [illegible] cōmiſſarii tranſmitti ad ſuos hr̄des, vt habet̄ ꝑ Ba[illegible] alios in d.l.cū filio.¶ Similiter nō poſſunt filii [illegible] cobi, & Feliſii venire ex hoc primo capite ſubſti[illegible] nis tanquā ex ſubſtitutione vulgari ex perſonis parentū prædecedentium, quoniā Frāciſcus d[illegible]

ſt aditã hæreditatẽ,& per aditionẽ hæreditatis vul-
ris expirare dicitur,l.poſt aditã.C.de impub.l.ſi ma
ter in fi.ff.de vulg.& pupill.& qa Iacobus,& Feliſius p̃
ceſſerunt ipſi Frãciſco, ideo non potuerũt ius ſub-
ſtitutionis tranſmittere ad ſuos hr̃des, iuxta quæ ha-
bentur,& not.in l.qui patri.ff.de acquir. hæred.l. qui
pluris,l.ſed ſi plures in prin.& l. qui plures cũ ibi no.
de vulg.& pupill.& per Ale.in d.conſi.165.in j.col.
in l.ſubſtitutio cum ibi not. ff. de acquir.rer. dom.
erẽt filij Iacobi,& Feliſij ex hoc primo capite ſub-
ſtitutionis immediatè poſſunt admitti ex perſona eo
rum,quoniã,vt dictũ eſt, vulgaris expirauit per aditio-
nem hæreditatis.Item qa in caſu iſto liberi filiorũ nõ fue
ſubſtituti, ſed alij filij teſtatoris ſuperſtites, & ſu-
peruiuentes ſecundũ vnum intellectum ſubſtitutio-
nis,vnde non poſſumus dicere, ꝙ veniant liberi alio-
rum filiorum, ex quo in hoc caſu teſtator eos nõ voca-
uit,& directa inſtitutio, ſeu ſubſtitutio nõ includit,
nec extrahitur ad perſonas non expreſſas,ar.not.p Bar.
in l.gallus in prin.ff.de liberis & poſth.& in l. commo
diſsimè eo.tit.per Bar.in l.Titius.§.lucius, & ibi Imo.
de legatis.& quod non dixit teſtator, nec nos,argu.l.ſi
ſum.§.non dixit.ff. de acquir. hæred. l.labeo. ff.de
ſupellect.lega. ſi enim habuiſſet in mente hoc facere,
quod non fecit, hoc nihil releuat l. quidã cum filiũ.
ff.de hæredibus inſtituend.& infra latius dicetur.¶ In
ſecundo vero caſu,videlicet, quando teſtator ſubſti-
tuit filiis prædecedentibus cum liberis liberos ipſorũ
prædecedentium, vt clarè colligitur ex verbis teſta-
menti,& prædecedentis, vel prædecedentium,vt
liberos legitimos &c.ex iſto capite ſubſtitutio
non poſſunt dici vocati filij Iacobi, & Feli-
ſij ipſi non fuerint ſubſtituti,& vocati,niſi in ca-
ſu quo parentes ſui p̃decederẽt ipſi teſtatori,& in lo-
cum ſuorũ parentum,non autem alterius,hoc ẽ patrui,
Iacobus,& Feliſius ſuperuixerũt ipſi teſtatori,er-
go deficiente cõditione ſubſtitutionis maximè fidei-
commiſſariæ,debet deficere,& expirare ſubſtitutio iu-
ribus vulgaribus. ¶ † Præterea iſti filij maximè Feli-
ſij non poſſunt venire tanquã ſubſtituti ipſi Frãciſco eorũ
patruo,& tanquã ſubſtituti in locũ ſuũ, ergo nõ poſ-
ſunt admitti,tũ qa liberi filiorũ non fuerunt ſubſtitu-
ti ipſorũ parentibus,& non patruis per p̃dicta, &
verba in ſtirpes, & non in capita verificãtur in li-
beris qui ſunt ſubſtituti ſuis parentibus prædecedenti'
ipſi teſtatori,vt clarè colligi põt ex verbis teſtamẽ
ti,& quoniã appellatione liberorum plures gradus con
tinentur,vt in l.iureconſultus.§. parẽtes. ff.de gradib.
& in l.liberorũ cum ſimi.ff.de verb.ſign.tum qa † ſub-
ſtitutio facta fuit in caſu, quo aliquis ex filijs p̃decede
ret ipſi teſtatori, ſed Franciſcus deceſsit poſt mortẽ te-
ſtatoris, ergo nõ poſſunt admitti, qa ſubſtitutio facta
ſub conditione vnius tẽporis expreſsi nõ extenditur
ad caſum alterius tẽporis l.ſi pater filiũ, & ibi Ang.&
docto.l.ſi ita quis,& ibi docto.Bar.& alij in l. ſi mater
in fi.ff.de vulg.& pupill.& per dominum meum Soz.
in d.l.j.in 2.q.princip.in 10.limit.eod. titu. ¶ Et præ-
ſuppoſito abſque tamen veritatis præiudicio, ꝙ etiã
liberi aliorum filiorum prædecedentium ipſi teſta-
tori dicantur vocati,& ſubſtituti in caſu, quo alter ex
inſtitutis prædecederet ipſi teſtatori abſque libe
ris prout inferre videntur velle aduerſarij ex verbis il
lius ſubſtitutionis, ibi æquis portionibus in ſtirpes, &
non in capita, adhuc dico pluribus rationibus, & iuri-
bus ꝙ liberi Iacobi, & Feliſii non poſſunt admitti ex
ſubſtitutione,de qua in teſtamento:qm̃ quamuis ſub-
ſtitutio maximè vulgaris facta,& expreſſa in vno caſu
ſingulari extẽdatur ad aliũ caſum ſimilem d.l.gallus.
§.& quid ſi tantum,& in d.l.fi.C.de inſtit.& ſubſt. ſub
24 cond.fac.cum ſimilib.† tamen hoc eſt verum, niſi eſ-

ſent expreſſa aliqua alia verba, ex qbus ꝯſtaret de mẽ-
te teſtatoris fuiſſe,ꝙ noluerit ſubſtitutionem reſtrin-
gere ad caſum tantũ expreſſum,vt quando erant ex-
preſſa illa verba,tunc,& eo caſu,vt not.voluit Petr.de
Anch.in conſi.355.incip.ex ſerie in 2.col. in verſi.ſed
quæro,l.in ſubſtitutione.ff.de vulg. & pupill.& argu.
d.l.gallus in prin.iuncta glo.& facit id, quod in ſimili
habetur in l.nam hoc iure in prin. ff.de vul. & pupill.
vbi ſubſtitutio vulgaris expreſſa extẽditur ad caſum
pupillaris,& è contra, niſi de contraria teſtatoris mẽ
te appareat, ꝙ voluerit reſtringere ſubſtitutionem
ad caſum ſubſtitutionis expreſſæ: ſed verba, vt ſupra,
ita reſtringunt diſpoſitionem ad caſum expreſſum, ſi
cut & illa verba tunc,& eo caſu, vt voluit Andr. Bar-
ba. in quodam ſuo conſilio poſito inter conſi. Alex.
in 4.volu.& eſt conſi.l.52.in 2.col. ergo per illa verba
vt ſupra poſita in caſu noſtro ĩ ſubſtitione facta in ca-
ſu,ſi aliquis prædeceſſerit ipſi teſtatori, de liberis alio
rum filiorum inſtitutorum, dicetur reſtricta ſubſtitu
tio ad caſum,quo aliquis ex filiis prædeceſſerit ipſi te
ſtatori,qui caſus non euenit,ergo &c. ¶ Secundo &
magis concludenter quamuis ſubſtitutio expreſſa in
certo caſu extendatur ad alium caſum, qui ſit de natu
ra ſubſtitutionis,vt ſupra,hoc tamen eſt verum,quan
do caſus expreſſus reſpiceret ſolum perſonam illius,
cui facta fuit ſubſtitutio, vt in iuribus allegatis ꝓ iſta
parte,ſecus,ſi caſus expreſſus reſpiceret etiam perſo-
nam ſubſtitutam,quoniam tunc ſubſtitutio non extẽ
deretur ad alium caſum,vt eſt tex. ſecũdum quod de-
clarat Bar.in d.l.commodiſsimè. ff. de lib. & poſth.&
ibi ſequitur Ale.poſt Pau.de Caſtr.ita etiam in termi-
nis voluit Bar.in d.l.gallus in prin.in 3. col. verſi.p̃te-
rea,& eſt caſus in l.pater filiũ,& ibi Imol.ff.de vulg.&
pupill.& in l.pater filio.ff.de hæred. inſt. & ita notab.
declarat dominus meus Soz.in terminis in d. l.j. in 2.
q.prin.in 2.& vlt.limit.& latius in d.conſ.77.in 2.col.
incip.viſis teſtamento ſpectabilis &c.in nouis, in ver
ſi.ex quibus,& in 5.col.ibi ſexto, vbi bona verba po-
nit ad propoſitum noſtrum,& eſt vera,& communis
theorica: † & hoc nõ eſt ex alio, niſi quia quando ca-
25 ſus expreſſus reſpicit ẽt perſonã ſubſtitutã, eueniente
alio caſu non expreſſo cenſeret alia,& noua perſona
ſubſtituta,vt ſi dictũ fuit,ſi filius meus me viuo deceſ-
ſerit,ſubſtituo filiũ naſciturũ me viuo,nã ſi ille naſce-
retur me mortuo, nõ admitteretur ex ſubſtitutione,
quia alia & diuerſa pſona cenſeretur,vt in d.l.cõmo.
diſsimè,vbi Paul.de Caſtr.& Bart.dicunt, ꝙ quædã eſt
conditio,quæ apponitur inſtitutioni, ſeu ſubſtitutio-
ni factæ de perſona incerta, & tũc illa adiectio habet
vim nedũ conditionis,ſed etiam demonſtrationis,&
ideò non extenditur ad alium caſum, qa deficiente il-
la conditione expreſſa,talis perſona ſubſtituta nõ vi-
detur,& ſic fieret extenſio de pſona ſubſtituta ad aliã
perſonam,quod minime eſt dicendum, quia & ſi fiat
de caſu ad caſum,non fit de perſona ad perſonam , vt
colligitur ex præmiſsis, maximè ex not. per Bar.in d.
l.commodiſsimè cum ſimil. alleg. per Aret. in d.§.&
quid ſi tantum,de lib.& poſth.in fin.3. colu.qui hanc
regulam poſuit per no.per gl.in l.Titius in prin.ff.de
lib.& poſth.& per l.ſi quis ita.§.penul. ff.de teſtam. tu-
tel.Sed in caſu noſtro caſus expreſſus reſpicit nõ mo-
do perſonam inſtituti, cui facta fuit ſubſtitutio, ſed
etiã liberos inſtitutos, qui erant quo ad teſtatorẽ per
ſonæ incertæ, vt ibi,& prędecedẽtis,vel pręcedentiũ,
vt ſupra,liberos legitimos ex prædecedẽte, vel p̃dece
dentibus inſtituit,& ſubſtituit,ergo debẽt dici dũtaxat
vocati ad ſubſtitutionẽ ĩ caſu noſtro liberi p̃deceden-
tiũ, & non liberi decedentiũ poſt mortem teſtatoris;
quia aliæ , & diuerſæ ſunt perſonæ, & conſequenter
non ſubſtitutæ,vt per dominum meũ in d.conſ. in 5.
col.

col.filij autē Iacobi,& Feliſij fuerūt liberi filiorū, q de
ceſſerunt poſt mortē teſtatoris,ergo &c.¶ Tertio cō
firmatur hæc opinio inconuincibili ratione, p̄ſuppo
26 nendo vnū,quod eſt veriſsimū in hac materia, † vide
licet id,quod volunt cōmuniter ſcribētes in d.§.& qd
ſi tantū,& ibi p Bar.& per Ale.in cōſ.j.volu.j.& p Soz.
in d.conſ.77. ꝙ ſubſtitutio facta ſub vna condōne ne-
ceſſaria ad actū , ſeu ad effectū actus extenditur ad ca-
ſum ſimilē,qui ſit de natura ipſius ſubſtitutionis,non
autē ad diſsimilem,& contrarium , vt habetur in d.§.
& qd ſi tantum,& ibi Bar.& alij,& in d.l.fi.C.de inſt.&
ſubſt.ſub cōdic.fact. Sed ſubſtitutio facta ſub cōditio-
ne voluntaria non extenditur ad alium caſum , nec
adimpletur per æquipollens l. mœuius , l. qui hæredi
ff.de condi.& demon.& ita intelligo text.in d.l.pater
ſeuerinam ff.de cond.& demon.vt dixi ſ.ita etiam lo
quitur tex.in d.l.commodiſsimè,ſecūdum quod vno
modo ſoluit Bar.in d.§.& quid ſi tantum.Modo ſic,li
cet prędecedere teſtatori ſimpliciter dicatur vnus de
caſibus neceſſarijs ad ſubſtitutionē vulgarē,& ad eius
effectū,vt ſ.plene dictū fuit poſt Bar.in d.l.gallus,& in
27 † l.ſi mater in fi.de vulg.& pupil.tn̄ cōditio, ſi præde-
ceſſerit ipſi teſtatori cū liberis, vel ſine liberis, dicetur
voluntaria,& cōſequenter debebit adimpleri in caſu
ſuo expreſſo,nō autem extenditur ad aliū caſum , qa
p̄decedere cū liberis vel ſine nō eſt de caſibus neceſ-
ſarijs ad ſubſtitutionē vulgarem ,vt colligitur ex ijs,q̄
notab.voluit dominus meus Soz.in d.l.j.in 2.q.in 8.li
mit.ibi,ſecunda eſt quia conditio &c.& allegat not.p
Bar.in l.centurio de vulg.& pup.& plura alia in conſ.
139.alia.141. incip. thema tale &c. & refert de verbo
ad verbum Ioan.Andr.in addi.ad Spec. in tit.de teſta.
in §.j.in vlt.addit.in 3. q. nullam faciendo mētionem
de Oldr.& idem ſequitur,dum reſpondet tex.in l.vni
ca §.pro ſecundo C.de caduc.tollen.qui inquit,quod
in d.§.pro ſecundo tex.loquitur de vulgari facta ſub ꝯ
ditione , quæ ſolum erat de eius natura, in caſu verò.
q.ibi poſitæ aliæ erant appoſitę cōditiones,videlicet,
ſi decederet ſine liberis:Hoc idē voluit Petr.de Anch.
in d.conſ.355.incip.ex ſerie,& habetur per Alexan.in
conſ.j.in 5.col.in j.volu.Sed in terminis noſtris tracta
tur de ſubſtitutione facta, ſi aliquis ex filijs inſtitutis p̄
decederet ſine liberis , ergo &c. ¶ Quarto & fortiſ-
28 ſimè corroboro hanc opinionē,& conſidero, † ꝙ ſub
ſtitutio vulgaris , vel alia facta in vno caſu porrigitur
ad alium caſum ſimilem , vel qui ſit de natura eiuſdē
ſubſtitutionis,vt in d.§.& quid ſi tantum, & in d.l.fin.
C.de inſt.& ſubſt.ſecundum vnum intellect.l. mulier
§.j.ff.ad trebel. vel ad caſum alterius ſubſtitutionis di-
rectæ comprehenſæ ex legis diſpoſitione ſub expreſ-
ſa, vt de caſu vulgaris ad caſum pupillaris, vel è cōtra
d.l.fi.ſecundum alium intellectum, & in d.l. nam hoc
29 iure in prin.l.quamuis C.de impub. † Sed ꝙ ſubſtitu-
tio facta in vno caſu extendatur ad alium caſum peni
tus diſsimilem,& diuerſæ , & cōtrariæ ſubſtitutionis,
vt de caſu vulgaris,vel pupillaris ad caſum fideicom
miſſariæ,nullibi iure cautum reperitur,quod ego vi-
derim,& colligitur ex ijs, quæ ponit Ale. in conſ.j.in
j.vol.in 4.colu.& dicit Aret. in l. cum hæres §. qui ex
parte,vbi Bal.& Ang.in 2.col.de acquir.hr̄d. & Aret.
in l.j.& in l.ſi mater in fi.de vulg. & pupil. ꝙ ſubſtitu-
tio facta , & expreſſa in vno caſu nunquam extēditur
ad caſum oppoſitum,hoc eſt ſubſtitutionis oppoſitę,
vel ad tēpus oppoſitū,& repugnat ratio,quia directa,
& obliqua ſunt qualitates ꝯtrarię, & inter ſe repugnā
tes,& cōtrarij effectus, vt no.in l. eā quā C. de fideicō.
& per Imol.poſt do.Ant.in d.c. raynutius , & expreſſè
per Bal.in conſ.272.in 2.volu.& per Alex.in d.conſ.j.
in 4. column. & ſubſtitutio directa non conuertitur
in fideicommiſſariam,nec è contra l. verbis ciuilibus

ff.de vulg.& pup.& ibi Bart.& alij,iuncta l.nequaquam
fi.cū l.ſequ.ff.de milit.teſtam.l.panthonius ff.de
cōmiſſ.liber.p locū à ſpeciali,& dicit Bal.in conſ.
in 4. volu. ꝙ ſubſtitutio facta in vno caſu vulgaris
tenditur ad aliū caſum habētem eandem rationē
autē diuerſam,vt in d.§.& qd ſi tārū,& in d.l.fi.
in d.§.& qd ſi tantū dicit,ꝙ ſubſtitutio facta in vno
ſu nō extenditur ad caſum diſsimilē per textum
l.cōmodiſsimè,& in l. ſi cum dotem ff. ſoluto ma
monio,& in d.l. commodiſsimè inquit per tex.
illud inſti. de ſociet. ꝙ vbicunque ex virtute caſus
preſsi omiſſus poteſt intelligi,tunc diſpoſitio facta
vno caſu extenditur ad alium , & ita poteſt intelligi
id, quod dicitur de tacita vulgari contenta in pupilla
ri expreſſa, & è contra,vt in d.l.nam hoc iure & in d.
l.fi.ſed qui ſunt caſus magis diſsimiles, quam caſus
expreſſus in caſu noſtro,& caſus omiſſus,
& ad quē volumus extendere? nā fuit expreſſus
ſingularis ſubſtitutionis vulgaris,& ſic directæ
tutionis per quam ſucceditur directò , capiendo
ſe, & manu propria,ipſi teſtatori in oībus bonis
toris, nulla facta detractione , vt habetur in l.j.
vulg.& pupill. & quæ ſubſtitutio habet effectum
aditam hæreditatem,& facta,& expreſſa eſt, ſi
tus prædecederet teſtatori;extenderetur autem
ſum diſsimilē alterius ſubſtitutionis diuerſæ, &
riæ penitus , hoc eſt ad caſum ſubſtitutionis fidei
miſſariæ, p quā licet dicatur ſuccedi ipſi teſtatori
dicitur ſuccedi non directò,ſed per obliquum,
piendo per manum alterius, vt l. cohæredi §. cū
de vulg.& pupil.l.eam quā C.de fideicō.& non
bus bonis teſtatoris , ſed deducta quarta trebellianica
l.precibus C.de impub.& dicto c raynutius
itē adita hr̄ditate, vt ſupra dictū fuit, itē extenderetur
ad caſum alteri⁹ tēporis , quo Frācīſcus deceſſit poſt
mortem teſtatoris,ergo ſequitur,ꝙ nullo modo
hæc extēſio fieri,& ita in terminis dicit Ale.
1.in 1.volu.in 4.col. & ī 5.ibi & poſito.¶
ſus pupillaris expreſſæ extendatur ad caſum
& è contra,d.l.nam hoc iure, qui videntur
ſimiles, & contrarij,quia pupillaris fit,ſi hæres
vulgaris, ſi hæres non erit,l.1.de vulg.& pupill.
proponas C.de hære.inſti.tamen non ſunt
caſus oīno diſsimiles ex iuris diſpoſitione,quia
bet eſt directa, & vna ſub ſe cōprehendit
diſpoſitione.d.l.nā hoc iure,& habetur in d.l.
rea, ꝙ filius ſit hæres,nō dicitur de caſibus neceſſ
ad pupillarē,cum poſsit ēt fieri filio exhęredato,
d.l.1.de vulg.& pup.& habetur per Bart. in l.
in prin.5.colum.eo.tit.¶ Quinto, ꝙ ſubſtitutio facta
in caſu,quo filius inſtitutus p̄decedat teſtatori,nō ex
tēdatur ad caſum,quo decederet poſt mortē teſtato
ris,& poſt aditam hæreditatē,vel immixtionē,
in terminis Petrus de Ancha.in cōſ.136.incip.
paliter ponderandū eſt, vbi facta fuit ſubſtitutio
gutio filio, ſi ipſe Mengutius prædeceret ipſi teſ
ri, qui Mengutius ſuperuixit, & ſe immiſcuit hæ
tati, & bonis , demum mortuus fuit, concludit
trus de Anch.ꝙ ex hoc ſubſtitutio expirauit, &
tuti non poſſunt admitti per text. in l. vnica.
mo,& §.pro ſecundo.C.de caduc.tollen. & ratio
ctorū ēt eſſe poteſt,quia facilius fit extenſio de
ad eandem,quā ad diuerſam.c. cū in tua de decimis
deciſio non poſſet melius facere ad caſum noſtrum
30 quā faciat.¶ Sexto † ad propoſitū pondero doct.
Bar.in d.l.ſi mater in fi.in fi.verb.de vul.& pupil.
formando vnam oppoſitionē , & ſolutionē
ꝙ licet ſubſtitutio facta in vno caſu porrigatur ad
caſum,vbi non repugnat mens teſtatoris.d.§.&
ſi tantum cum ſimil.tamen facta vno tempore

vnius tẽporis nõ porrigiť ad aliud tẽpus, l. ſi ita
l. ſi pater filiũ, & ibi docto. ff. de vuulg. & pupill. ſed
circa quæſtionis de qua in d. l. ſi mater. dicit ipſe, ꝙ fa-
cta fuit ſubſtitutio, ſi filius me viuo moriať, & ſic col
lata fuit ĩ tẽpus vitæ teſtatoris, ergo ſi decederet poſt
mortẽ, deberet ceſſare ſubſtitutio, cuius cõtrariũ di-
cit, & reſpõdet Bar. ꝙ illud tẽpus, ſi me viuo morieť,
in caſu d. l. ſi mater fuit appoſitũ in ſubſtitutione fa-
cta filio de nepote, ſed nõ fuit adiectũ in ſubſtitutiõe
facta nepoti de extraneo, meritò extraneus ibi admit
titur ex ſubſtitutione, ẽt ſi nepos deceſſerit poſt mor
tem teſtatoris: clarè ergo innuit Bart. ibi, ꝙ ſi filius, cui
fuit ſubſtitutio, ſi me viuo moriať, de nepote,
deceſſerit poſt mortem teſtatoris, ꝙ nepos non fuiſ-
ſet admiſſus: Item ꝙ ſi in ſubſtitutione facta nepoti
de extraneo, fuiſſet adiectũ tempus illud, videlicet, ſi
nepos viuo teſtatore decederet, extraneus ſubſtitutꝰ
non fuiſſet admiſſus, ſi nepos deceſſiſſet poſt mortẽ:
ſed in terminis noſtris tempus, videlicet, ſi aliquis ex
filijs ante decederet ipſi teſtatori, fuit adiectũ ĩ ſubſtitu
tione facta filijs de nepotibus, ergo nepotes non de
bent ex ſubſtitutione admitti, aliquo ex filijs inſtitu
tis decedente alio tẽpore, videlicet poſt mortẽ teſta-
toris, & poſt aditã hr̃ditatem; Quia ſubſtitutio facta
in vno tempore non extẽditur ad aliud, & facta in vno
caſu non extenditur ad caſum diſſimilẽ, & ita in ter-
minis vero Bar. in d. l. ſi mater in fi. ponderat Ale. in
d. conſi. vol. & dicit Bar. in d. l. centurio in 3. q. prĩ.
ꝙ ſubſtitutio limitata ſub conditione certi tẽporis
non habet locum vltra illud tempus, Bal. in d. l. preci-
bus verſ. vnde etiam animaduertas, & Bar. in d. l. j. ĩ
ff. de vulg. & pup. ibi hoc præmiſſo inquit, ꝙ ſub-
ſtitutio facta in vno caſu extenditur ad alium caſum
in d. §. & quid ſi tantum, ſed facta ſub cõditione
certi tẽporis nunquã extenditur ad caſum alterius tẽ
poris per tex. in d. l. ſi ita quis, & ſe remittit ad dicta ꝑ
eum in d. l. ſi mater in fi. ſentit ergo expreſsè, ꝙ in ter
minis d. §. & quid ſi tantũ ſubſtitutio extendatur ad
alium caſum ſimilem, & non ad aliud tempus, & cõ
ſequenter, ꝙ extendatur ad alium caſum ſimilẽ, quan
do caſus ſimilis ſuperuenit infra tempus expreſ-
ſum, videlicet viuo teſtatore, non autẽ poſt mortẽ, vt
ita hoc voluit glo. in d. l. gallus in prin. Iſtud idẽ ſe-
quitur Franc. Are. in l. quamdiu l'ultima in fi. verb. ff.
de acquir. hære. q̃ dicit, ꝙ ſubſtitutio facta in vno ca-
ſu trahitur ad alium d. §. & quid ſi tãtum, ſed facta in
vno tempore non trahitur ad aliud tempus; & ita di-
cit decidere Bar. in d. l. ſi mater in fi. & faciunt not. per
Pau. de Caſt. in conſ. 237. aliàs. 86. incip. dubitatio ver-
ſicur de bonis, & per Pau. de Caſt. in d. §. & quid ſi tã-
tum. ¶ Poſſunt etiam ꝑdicta cõfirmari ex illa regula,
qua dicitur, † ꝙ caſus omiſſus habeť ꝓ emiſſo & re-
linquitur ſub diſpoſitione iuris cõmunis, & ꝑcipuè quã
do in caſu omiſſo eſt minor, & diuerſa ratio l. ſi cum
dotem ff. ſol. matr. in prin. d. l. commodiſſimè, l. ſi ita
quis cum gl. ff. de vul. & pup. c. ſuſceptum de reſcrip.
in 6. cum ſimi. ibi alleg. per gl. c. ſciſcitatus extra de re
ſcrip. c. dilectus de tempo. ordin. c. 2. de trãſlat. prælat.
& habetur per Io. And. in addi. ad Specul. in tit. de te-
32 ſte in §. j. in addit. magna in 4. q. & per Oldradum in
conſ. 42. incip. factum tale &c. Item † caſus contin-
gens præter ordinationem diſponentis, etiam ſi in eo
ſit maior ratio diſponendi, non includitur ſub di-
ſpoſitione, vt per Cy. in l. quod fauore ff. de legibus,
c. cum de nõ ſacerdotali de ꝑbend. in 6. Petr. de Anch.
in d. cõſi. incip. ex ſerie, ergo minus ĩcludeť, ſi in caſu
omiſſo eſſet diuerſa, & minor ratio l. illud ad l. aquil.
& l. a Titio ff. de verb. obli. ſed in terminis noſtris mi
nor, & diuerſa ẽ ratio in caſu omiſſo, vt ſupra plenè
fuit demonſtratũ, maximè in quinto fundamẽto hu-
ius partis, ergo &c. ¶ Præterea id, quod ex verbis ſub
ſtitutionis nõ comprehenditur, cẽſetur omiſſum, &
ſemper dici põt, de hoc caſu nõ loquitur ſubſtitutio,
& qui dicit ſubſtitutionem aliquẽ caſum includere,
habet hoc oſtendere, & vbi verba ſunt clara, non eſt
recurrendũ ad coniecturas, niſi lex ſic interpretetur
l. ille aut ille ff. de leg. 3. vbi cũ in verbis nulla eſt ambi
guitas, nõ debet admitti voluntatis quæſtio, ne dum
nimia vtimur circa huiuſmodi ſenſus ſubtilitate, iu-
dicia teſtãtium defraudentur l. ſi quis hr̃dẽ C. de inſt.
& ſubſt. ſi. n. teſtator voluiſſet in caſu noſtro hũc ca-
ſum cõprehẽdere, videlicet, ꝙ liberi filiorũ eſſent ſub
ſtituti, aliquo ex filijs inſtitutis decedẽte poſt mortẽ
teſtatoris, & poſt aditã hr̃ditatẽ, facilè hoc potuiſſet
exprimere; quod cũ nõ fecerit, nõ eſt dicendũ ipſum
hoc voluiſſe l. ſi ſeruũ §. nõ dixit de acquir. hæredit. l.
vnica §. ſin autẽ ad deficiẽtis C. de caduc. tollen. c. ad
audientiã de decimis: & in ſimili ita arguit dominus
meus Soz. in d. conſi. 77. & id, quod teſtator non loq̃-
tur, velle nõ præſumitur, Bal. in d. §. ſin autẽ ad deficiẽ
tis, nec ſufficit teſtatorẽ ita voluiſſe, niſi diſpõat. Bal.
& Imo. per illum tex. in l. quidã cum filium ff. de hr̃d.
inſtit. l. multum C. ſi quis alteri vel ſibi, c. cum ſuꝑ de
offi. deleg. & ex verbis expreſſis teſtatoris, & ex ijs, q̃
ſcripta, & diſpoſita reperiunť, percipi, & declarari de
bet voluntas, & mens teſtatoris, & nõ ex alijs, d. l. gal-
lus §. quidam rectè, ibi, vt eo caſu valeat, q̃ ex verbis
concipi poſſit, & illum text. ad hoc põderat Bal. in c.
ſecũdo requiris de appella. bonus eſt. tex. in l. licet im
perator ff. de leg. j. & faciũt no. per Bal. in l. volũtas C.
de fideicõmiſſ. ex q̃bus lucidiſſimè apparet de bono
iure filiorum olim dicti Iacobi, quòd locus nõ ſit ali-
cui ſubſtitutioni factæ in teſtõ Bartholomei per obi
tum dicti Franciſci eorũ patrui; ſed ipſi dicãtur voca
ti ad ſucceſſionẽ dicti Franciſci ex teſtõ ipſius Frãci-
ſci. ¶ Et quamuis ex prædictis ſatis facilè poſſit colli
gi reſponſio oĩbus adductis ſupra pro prima opinio-
ne, tñ, vt clarius cõſtet de veritate huius ſecũdæ opi-
nionis, quã ſum ſequutus, cuilibet fundamẽto facto
in contrariũ ſeparatim pro viribus conabor reſpon-
dere: Et in primis non aduerſatur text. qui eſt clauius
in hac materia in dicta l. gallus §. & quid ſi tantum,
33 † quia ille multipliciter põt euitari, Primo, ꝙ probat
fieri poſſe extenſionem de caſu ad caſum, vt de caſu
mortis ad caſum emancipationis, vel ad aliũ caſum,
vt de caſu voluntatis ad caſum impotentiæ, & è con
tra, vt ibi not. non autem de tempore ad tẽpus, vt de
caſu, quo filius inſtitutꝰ decederet viuo teſtatore, ad
caſum, quo moreretť mortuo teſtatore, & hæc inter
ſe differunt, vt ſæpe ſ̃ dictũ fuit. Quinimmo infero in
terminis d. §. & q̃d ſi tãtũ ꝙ ſi filius, cui facta fuit ſub-
ſtitutio in ſuitate, ſi ipſe ꝑcederet teſtatori, eſſet emã
cipatus, vel etiã moreretur mortuo teſtatore, vel ali-
ter deſineret eſſe ſuus, nõ haberet locũ diſpoſitio d.
§. & q̃d ſi tantũ, videlicet, vt fieret extẽſio, de qua ibi,
q̃a tunc eſſet extẽdere ſubſtitutionẽ nedũ de caſu ad
caſum, ſed etiam de tempore ad tempus, ꝙ non licet
de iure, vt ſ̃: Ita eſt de mente gl. cum qua cõmuniter
doc. pertranſeunt in d. l. gallus in prin. in verb. me vi-
uo, & ita declarat. Paul. de Caſtr. in d. l. ſi mater in fin.
& hoc optimè facit ꝓ opinione, quã ſum ſequutus:
quod bene not. ¶ Secundo dico illum tex. procede-
re regulariter, ſed nõ in caſu, in quo ex verbi appoſi-
tis, & expreſſis in ſubſtitutione cõſtaret de mẽte teſta
toris, ꝙ ipſe voluerit ſubſtitutionẽ reſtringere ad ca-
ſum tm̃ expreſſum, prout cõſtat in caſu noſtro, vt di-
ctũ eſt ſ̃. in primo fundamẽto. ¶ Tertio ille tex. cũ ibi
no. nõ procedit, quando caſus expreſſus ẽt reſpiceret
perſonã ſubſtituti, ꝓut reſpicit in caſu noſtro, vt de-
claraui ſ̃. in 2. fundamẽto. ¶ Quarto habet locũ tex.
ille,

ille,quādo eſſet facta ſubſtitutio ſub conditione ne-
ceſſaria ad actum,vel ad effectū actus, ſecus ſi ſub cō
ditione voluntaria,qualis eſt in caſu noſtro per no.p
Bar.in d.§.& quid ſi tantū,& latius tetigi ſ̃.in 4. ratio-
ne.¶ Quinto & vltimo ꝓcedit diſpoſitio illius text.
quādo fieret extēſio ad caſum ſimilē, non autē ad diſ-
ſimilē,& oppoſitū,vt dictum fuit ſ̃. in quīto argumē-
to.¶ Nō obſtat ſecundū,& tertiū fundamentu,vide
licet inductio facta de text.in d.l.fi.C.de inſtr.& ſubſt.
34 † qa iiſdēmet modis, qbus ſ̃. reſpōſum fuit ad tex. in
d.§.& qd ſi tātum,pōt huic reſponderi; nam ibi fit ex-
tenſio de caſu ad caſum, nō autē de tempore ad tem-
pus,& hæc reſponſio colligitur ex ijs etiam, quæ vo-
luit Frāc.Arc. in l.quamdiu l'ultima in vltimis verb.
de acquir.hæred.nō enim ī caſu d.l. fi. fuit expreſſum
aliquod tempus,quia ſolum dictū fuit, ſi poſthumus
natus nō fuerit: Præterea ibi fit extenſio de caſu vul-
garis ad caſum ſimilem ipſiuſmet vulgaris ſm vnū in
tellectū in caſu autē noſtro fieret extenſio ad caſum
oppoſitū,hoc eſt de caſu vulgaris,q̃ habet locū, hr̃di
tate non adita,ad caſum fideicōmiſſariæ,q̃ habet lo-
cum hr̃ditate adita: vel tenendo intellectum Bart. &
magis cōmunem ibi fit extenſio de caſu vulgaris ad
caſum pupillaris, & ſic de caſu directæ ſubſtitutionis
ad caſum alterius directæ, quæ ex iuris diſpoſitione
cōprehenditur ſub expreſſa ſubſtitutione d.l. nā hoc
iure ,;& conſequenter debet fieri extenſio ad caſum
ſimilem, non aut.m ad diſſimilem , nec oppoſitum,
ſed in caſu noſtro ſecus eſſet, vt ſ̃. ¶ Et ex iſtis tollit
etiam quintū argumentum factum in contrarium,
& ſi diceret,ꝙ caſus vulgaris, & caſus pupillaris ſunt
oppoſiti,qa vulgaris habet locum , ſi īſtitutus hæres
non erit,pupillaris vero, ſi hæres erit, & deceſſerit in
pupillari ętate l.j.de vul.& pup.& inſt.de pupill.ſubſt.
in prin.cum ſimil.Reſponderi poteſt,ꝙ caſus,ſi hęres
erit,nō eſt caſus neceſſarius ad ſubſtitutionem pupil-
larem,nec ad eius effectum,ſed ꝙ decedat in pupilla-
ri ætate,quia pupillaris fieri poteſt etiam exhæredato
d.l.j.de vulg.& pup.§. nō ſolum inſti. de pupill.ſubſti
iuncta l.in pupillari ff.eo.ita colligitur ex ijs, quæ tra
dit Bar.in l.moribus in 5.col. de vulg. & pup.& ad ꝓ
poſitum facit id,ꝙ voluit Bar.in d.l.commodiſſime,
ꝙ vbicunque ex virtute caſus expreſſi omiſſus caſus
poteſt intelligi,& tacitè comprehendi,tunc fit exte-
ſio , vt in §. illud inſtit.de ſociet. & hoc modo poteſt
intelligi id,ꝙ dicitur de tacita vulgari comprehenſa
35 in pupillari expreſſa, & è contra. † Præterea fortè di-
ci poteſt,ꝙ aliud eſt dicere,ꝙ fiat extenſio de caſu ad
caſum,& hoc cōtingit,quando fieret extēſio de vno
caſu expreſſo ad alium caſum omiſſum eiuſdē ſubſti
tutionis,& hoc modo loquitur text.in d.§. & quid ſi
tantū,& in l.mulier §.j.ad trebel.& in l.ſi mater C.de
inſt.& ſubſt.aliud eſt dicere, ꝙ ſub caſu expreſſo con
prehēdatur ex legis diſpoſitione caſus tacitus, prout
contingit, quando ſub expreſſa vulgari comprehēde
retur tacita pupillaris,vel è contra d.l.nam hoc iure.
Primo.n.caſu hoc dicitur fieri per modum extenſio
nis.d.§.& quid ſi tantum, ſecūdo autem caſu per mo
dū cōprehenſionis,& cōtinentiæ. d.l. nam hoc iure,
& l.quāuis C. de impuberum, & iſta inter ſe differūt
l.nominis & rei §.verbum ex legibus ff. de verb.ſign.
cum ſimi.quæ habent in l.ſi vero §.de viro ff. ſol. ma.
& ideò poſito, ꝙ caſus vulgaris eſſet oppoſitus caſui
pupillaris,tn̄ propter hoc nō dr̃ fieri extenſio de ca-
ſu expreſſo ad caſum oppoſitum, cū ſub expreſſa vul
gari contineatur tacita pupillaris,& è cōtra,non per
modū extenſionis,ſed per modū cōprehenſionis ſm
omnes,qui dicunt expreſſam vulgarem comprehen
dere tacitam pupillarem,& è contra,d.l.nam hoc iu
re,& habetur in d.l.j.per Bart.& alios. ¶ Non obſtat
quartum argumentum de ꝯiecturata mente te-
ris,ꝙ ſi de iſto caſu cogitaſſet &c.& ſi fuiſſet in
gatus idē diſpoſuiſſet,qm̄ dici poteſt, ꝙ ex quo
tor prouidit,& cogitauit expreſſè de caſu,quo
ex filijs prædecederet teſtarori,vr̃ etiam cogita
caſu ꝯrio,qn̄ decederet poſt mortē teſtatoris,qa
potuit cogitare de vno,quin cogitauerit ēt de a
nam ad cognitionē vnius ꝯrij neceſſariò ſequi c
gnitio alterius,vt hr̃,& no.per Bar.in l.inter ſti
tē §.ſacram.ff.de verb.obl.& ſi ꝯ ff.de vulg.& pup.
ideò expreſſè diſponendo ſuper vno tantum, no
ſetur voluiſſe diſponere ſuper alio,niſi per contra
ex quo de illo cogitauit,& in eo nō prouidit, pro
fuit ſibi libertum prouidere,qm̄ ad poſitionē vnius ꝯ
trarij ſequitur deſtructio alterius l.inter te,&c.
26 ibi Pau.de Caſt.ff.de excep.rei iudic. Præter hoc
argumentū ꝙ ſi fuiſſet interrogatus &c. non
ꝓcedit,& eſt fallax,vt colligit ex ijs, quæ vol
de Anch.in d.conſ.355.incip.ex ſerie in 2.col.
obſtat quarta ratio &c.qui dicit,ꝙ veriſimile te
ſtator idē diſpoſuiſſet in caſu habente omnimoda
ſimilitudinem,& eandem rationem,ſi de eo cogitaſ
ſet,vel fuiſſet interrogatus,& ita propriè procedunt
adducta in dicto quarto argumento facto pro
ria parte,& colligitur ex ijs,quæ voluit Bal.in
159.in 4.vol.ſed caſus noſter omiſſus eſt caſui
milis,immo contrarius,& oppoſitus,& in eo
diuerſa ratio,vt ſæpius fuit ſ̃.repetitum,ergo &c.
teſtator includendo vnum caſum expreſſe videt
cluſiſſe diſſimilem,& contrarium,de quo cogita
per not.per Bar.in d.§.& quid ſi tantum,per tex. in
l.commodiſſimè cum ſimi.ſ̃.adductis.¶ Hinc vide
mus,ꝙ grauatus per fideicommiſſum,ſi deceſſerit
ne liberis, vel inteſtatus,ſi decedat in ætate infantiæ
& ante ſeptennium,non vocatur ſubſtitutus gl.in l.
fi.§.ſi vero ff.q pet.tut. & tn̄ teſtator veriſimiliter de
buiſſet idem in hoc caſu prouidere,ſi fuiſſet inro
gatus;ſed quia eſt diuerſa ratio in caſu omiſſo
extenſio,vt ibi.Præterea cū in caſu noſtro facta fue
rit ſubſtitutio ſub conditione voluntaria ppilla
ctionem ſine liberis,vt ſ̃.concluſum fuit,non fit ex
ſio de caſu ad caſum,quia teſtator non vr̃ conſideraſ
ſe effectum,ſed modum,ſm quod declarat Bar.in d.
§.& quid ſi tantum per tex.in l.mœuius,& in l.qui hæ
redi.ff.de cond.& demonſtr.& per do.meum Soc.in
conſ.77.& per Alex.in d.conſi.j.in j.vol.i 5.col.¶
obſtat etiam tex.in l.Panthonius de fideicom.lib.
37 & in l.neque.n.in fi.cum l.ſeq.ff.de milit.teſta.† q
illud operatur fauor libertatis,& militis,videlicet v
fideicommiſſaria conuertatur in directam,vel è con
tra,ex quo infertur,ꝙ aliud eſt regulariter l.ius ſing
lare de legib.& ita tenet Bar.in d.l.j.in 7. col. de v
38 gar.& pupil.¶ † Non multum etiam ſtringunt in
trarium ſeptimo loco adducta,videlicet tex.in
mater.C.de inſtit.& ſubſt.& in l.mulier.§.j.ff.ad
bell.quia illa iura loquuntur de conditione ne
ria ad effectū actus,non autem de voluntaria,
ad hoc,vt filiofamilias acquiri poſſit,de iure d
rū neceſſarium erat,vt efficeretur ſui iuris,iux
habentur in l.placet.ff.de acquir.hæred.cum ſi
& ideò īſtitutio, ſeu ſubſtitutio facta de filiofamil
ſub ꝯditione emancipationis ad effectum,vt ſibi
reretur,extendit ad aliū caſum , per quem ipſe
eſſet ſui iuris ita declarat,& intelligit Bar.in d.l.
lus.§.& quid ſi tantum allegando iura,nos vero
mur in ſubſtitutione facta ſub conditione vo
ria , vt declaraui ſupra: vel reſpondeas , vt re
ſum fuit ſupra in ſecundo argumento.¶ No
ſtat vltimum , videlicet text. in l. fin. C. de p
hæred.inſtitu.Nam illi textui videtur repugna
in

in d.l.commodiſsimè, nec placet, ꝙ ille text. corrigatur per d.l.fin. quia iuris correctio euitanda eſt capi. cum expediat de electio. in 6. l. præcipimus C. de appella. & l. iubemus C. de teſtamẽ. † Vnde dico, prout eſt de mente Bar. in d.l.commodiſsimè, quem ceteri ibi communiter ſequuntur, & in d.l.fi. ꝙ ideo in d.l.fin. prouiſio facta de filio naſcituro poſt mortẽ teſtatoris extenditur ad caſum, quo naſcetur in vita, quia teſtator cogitauit, & putauit filium omnino debere naſci poſt mortem ſuã, quia credebat ſe inconti nenti moriturum, ſecus ſi putaſſet illum naſciturum in vita etiam, vel dubitaſſet, quia tunc non extenderetur ad alium caſum d.l.commodiſsimè, ſed in terminis noſtris nõ apparet, ꝙ teſtator putauerit filios, aliquem ex filijs ſuis omnino debere prædecedere ipſi teſtatori, immo putauit vtrunque caſum, vel dubitauit, vt ſupra diximus, ideò non debet extendi ad alium caſum nõ expreſſum, vel poteſt dici, quòd caſus dictæ l.fina. & dictæ l.commodiſsimè ſunt penitus diuerſi, non autem aduerſi, nam in l. commodiſſimè facta fuit inſtitutio de filio naſcituro viuo teſtatore, & non extenditur ad filium natum mortuo teſtatore, ſed in l. final. facta fuit inſtitutio de filio, qui natus fuerit intra decem menſes poſt mortem teſtatoris, quæ verba intra decem menſes exponuntur, hoc eſt ante decem menſes, qui ſequũtur poſt mortem teſtatoris, vt ibi not. Vnde ſiue filius editus fuerit in vita, ſiue poſt mortem teſtatoris, verificantur verba, vt de ſe patet, quia verum eſt ipſum natum fuiſſe intra decem menſes, qui ſequuntur poſt mortem teſtatoris; & ideò inſtitutio habet locum in vtroque caſu. Secundo in dicta l.fin. facta fuit inſtitutio de filio intra decem menſes ꝓximos mortis teſtatoris natus fuerit, & tũc ſiue naſcat in vita, ſiue ĩ morte, valet ad inſtitutionẽ, qa verba comprehendunt expreſſe vtrunque caſum, & vt dicit Aret. in lege quã ultima in fi. verb. ff. de acquirẽ. hæredita. ꝑ text. in lege 3. in princip. & ibi Bartol. ff. de adimen. legat. Secundo, quando verba teſtatoris poſſunt referri ad caſum, intelliguntur referri ad caſum, qui euenerit, & hoc modo poteſt euitari text. in dicta l. final. reliqua intelligentia illius tex. vide, vt per docto. in dicta l. fi. & in d.l.commodiſsimè. ¶ Aliud etiam vltra ſuperius allegata prædictæ concluſiioni videtur multum aduerſari, Nam doct. vt etiam tetigi ſupra, vidẽtur concludere in dicta lege prima de vulg. & pupilla. ubi per Ioan. de Imol. & per eum in dicto capitulo Raynutius, & in dicta l.ſi mater in fi. & refert, & ſequi videtur dominus meus Soz. in dicta lege prima in ſecunda quæſtione princip. in 3. limit. qui dicit moderno ſibi hoc ſequi, ꝙ ſi fiat ſubſtitutio, ſi inſtitutus præcedeſſerit teſtatori, talis ſubſtitutio porrigitur etiam ad caſum, quo filius inſtitutus moriatur poſt mortẽ teſtatoris, quod videtur contra concluſionem ſupra traditam. Sed dici poteſt, ꝙ hæc opinio, de qua ſupra, quam aliqui affirmant magis communem, eſt valde dubitabilis, & plures, & infiniti maximæ auctoritatis, & vt arbitror, magis communiter ſcribentes tenent contrariam, quos omnes retuli ſupra, nam eſt extendere ſubſtitutionem de tempore ad tẽpus, quod de iure non licet, vt ſupra, & dicit dominus meus in dicto conſilio 77. incipien. viſis in fi. 4. colum. ꝙ caſus ſi filij prædeceſſerint teſtatori, & caſus, ſi ſuperuixerint, ſunt caſus diſsimiles, igitur diſpoſitio facta in vno caſu non extenditur ad alium dicta l.commodiſsimè, per quam ita dicit Bartol. in dicto §. & quid ſi tantum, vel ſecundo dato, ſed non conceſſo, quòd illa opinio eſſet verior, dico illam procedere, quando inſtitutus decederet poſt mortem teſtatoris nondum adita hæreditate, & antequam effectus eſſet hæres, & ita omnes fatentur, & loquuntur in locis præallegatis, & expreſsè per dominum meum in dicto conſilio 77. in quinta columna ibi poſtremo, quia tunc diceretur fieri extenſio de vno caſu vulgaris ad alium caſum eiuſdem vulgaris, ſecus ſi moreretur poſt obitum teſtatoris, & poſt aditam hæreditatem, vt videntur præſupponere omnes docto. quia tunc diceretur fieri extenſio ad caſum penitus diſsimilem, & oppoſitum, videlicet ad caſum ſubſtitutionis fideicommiſſariæ, quæ habet locum poſt aditam hæreditatem, vel quando habetur pro adita dicta l.cohæredi §. cum filiæ cum ſimilibus, quæ ſupra plenè allegaui, & ex his ſit expeditum iſtud ſecundum difficillimum dubium. ¶ Nec virtute clauſulæ codicillaris

40 poſſunt iſti admitti per fideicommiſſum, † quoniam clauſula codicillaris operat̃, quòd illud, quod non poteſt ex teſtamento deberi ex defectu validitatis teſtamenti, debeatur per fideicommiſſum à venientibus ab inteſtato, non autem operatur, quando illud non poteſt deberi ex teſtamento ex defectu voluntatis teſtatoris, eo quia non euenit caſus prouiſus à teſtatore, quoniam ſicut tunc non deberetur ex teſtamento, ita etiam non deberetur virtute clauſulæ codicillaris, cuius virtute non debetur aliquid, niſi quando ex teſtamento debebatur, ſi teſtamentum valuiſſet, vt declarat Bartolus in l. prima in prima quæſtio. ff. de iur. codicill. & habetur in authentica ex cauſa C. de liberis præteritis; & iſto argumento vtitur dominus meus Sozinus in dicto conſilio ſeptuageſimoſeptimo in vltimis verbis propriè in terminis noſtris. Idemque voluit Ioannes Andre. in addition. ad Speculat. in titulo de teſtamentis in §. 1. in vltim. additio. magna in 3. quæſtio. poſt medium, ibi, nec iuuaret, ſi clauſula illa eſſet appoſita, vbi concludit, quod clauſula codicillaris non operatur, quando deficit voluntas teſtatoris, vt quia caſus ſit omiſſus, ſed quando deficit ſolemnitas. Et ita ex prædictis concludendum eſt ad fauorem filiorum dicti Iacobi contra filios olim domini Feliſij. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommiſſum valere non poteſt, niſi grauatus ſuperuiuat teſtatori, & hæreditas fuerit adita, vel habita pro adita.*

2 *Conditio, ſi contigerit aliquem ex filijs inſtitutis prædecedere teſtatori ſine filijs maſculis, appoſita in ſubſtitutione facta per hæc verba vulgariter, & per fideicommiſſum, debet diuidi in duas partes, vt fideicommiſſum valeat, & quomodo:*

Quod an verum ſit, videas numero 3. & quomodo, ſi diuideretur, diuidi poſſet num. 6.

Citatio, & mandatum vnicum iudicis, & laudum arbitri ſcinditur, & ſeparatur.

3 *Conditio quæ, & quando poſſit diuidi, & quæ non, & num. 5.*

4 *Cõditio ĩpoſſibilis de iure, ſiue de natura vitiat, & nõ vitiat: impoſſibilis autem ratione perplexitatis vitiat, & non vitiatur.*

Conditio impoſſibilis ratione perplexitatis vitiat diſpoſitionẽ, quatenus impoſſibilitas ſe extendit, & non vitiatur.

5 *L. ij. ff. de hæred. inſtituen. declaratur.*

7 *Conditionibus pluribus poſitis reſpectiuè ad aliud, etiam ſi cenſerentur appoſitæ alternatiuè, & multò magis ſi copulatiè eſſent expreſſæ, omnes debent adimpleri.*

8 *Hæc verba, & per fideicommiſſum in ſubſtitutione appoſita quandoque fruſtatoria eſſe, nihilq; operari demõſtratur, etiam ſi de voluntate teſtatoris expreſſa eſſent.*

Subſtitutus per fideicommiſſum non poteſt admitti, grauato prędecedente teſtatori, & hæreditate non adita.

9 *Multa quãdoq; à teſtatore apponunt, q̃ vitiãtur, vel vitiãt, maxime qñ ꝑ modum cõditionis exprimitur ea, q̃ impoſſibilia ſecundũ naturã, vel de iure, vel de facto, vel ratione perplexitatis.*